
Kyrkomötet Kyrkolivsutskottets betänkande 2011:17

Svenska kyrkans verksamhetsstatistik

Sammanfattning

I betänkandet behandlas en motion där det föreslås att Svenska kyrkans verksamhetsstatistik ska utökas så att den omfattar det så kallade sociala arbetet.

Enligt utskottet är det värdefullt att det diakonala arbetet inom Svenska kyrkan synliggörs även genom mätningar där det är möjligt. I de senaste studierna som kyrkokansliets analysenhet genomfört om det diakonala arbetet har begreppet "socialt arbete" använts. Utskottet anser dock att detta är problematiskt då termerna diakonalt arbete och socialt arbete inte är synonymer.

Utskottet föreslår avslag till motion 2011:14. Vidare föreslår utskottet att kyrkomötet med anledning av motionen ger kyrkostyrelsen till känna vad utskottet har anfört.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:14.
2. Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2011:14 ge kyrkostyrelsen till känna vad utskottet har anfört.

Motionens förslag

Motion 2011:14 av Maria Johansson Berg och Irene Gustafsson, Utöka Svenska kyrkans verksamhetsstatistik

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att utöka Svenska kyrkans verksamhetsstatistik så att den omfattar det så kallade sociala arbetet.

Bakgrund

Verksamhetsstatistiken omfattar bland annat gudstjänster, kyrkliga handlingar, musikverksamhet, verksamhet för vuxna och för barn och unga. Både gruppverksamheter och öppna verksamheter ingår. En beskrivning med information och förklaringar finns i skriften *Konsten att räkna kyrkostatistik* som kyrkokansliets analysenhet har tagit fram.

Vissa aktiviteter som redovisas i verksamhetsstatistiken kan betraktas som socialt arbete, till exempel sorgegrupper som motionen refererar till, däremot inte sorgesamtal med enskilda personer. Det finns även andra redovisade gruppverksamheter, t.ex. syföreningar, som kan definieras som socialt arbete. Det har gjorts vissa försök att sammanställa statistik om diakoniverksamheten inom Svenska kyrkan, dock med blandat resultat.

Kyrkokansliets analysenhet har under de senaste åren genomfört två studier av det sociala arbetet inom Svenska kyrkan. I kapitel 3 *Diakoni i förändring* i skriften *Nyckeln till Svenska kyrkan – en skrift om organisation, verksamhet och eko-*

nomi 2010 beskrivs en av dessa studier, *Församlingsdiakoni i förändring?* I dessa studier har man försökt mäta det sociala arbetet i församlingar under en viss vecka. Användningen av begreppet "socialt arbete" i stället för diakoni motiverades med att tidigare försök till insamling av statistik kring diakonin hade visat att begreppet var både laddat och svåravgränsat. "Socialt arbete" bedömdes vara mer neutralt och det anknöt dessutom till det samhällsintressanta begreppet "social ekonomi".

De tidigare försöken hade alltså visat att det diakonala arbetet inte utan vidare låter sig infångas i en verksamhetsstatistik av traditionellt slag där namngivna verksamheter efterfrågas och deltagare räknas. Det diakonala eller sociala arbetet är oerhört varierande och dess gränser är svåra att definiera. Risker är att verksamhetsstatistik skulle ge en förenklad och till och med missvisande bild av det sociala arbetet.

För att få en rättvisande bild kring omfattning och inriktning av Svenska kyrkans sociala arbete krävs alltså att man genomför såväl kvalitativa som kvantitativa mätningar av ett annat slag än vad som låter sig fångas inom ramen för den årliga verksamhetsstatistiken. Avsikten är dock att genom att utvärdera de mätningar som hittills genomförts hitta ett antal nyckeltal som skulle kunna genereras ur ett utvidgat verksamhetsstatistikformulär. Avsikten med dessa nyckeltal blir att följa på vilket sätt delar av kyrkans sociala arbete förändras över tid.

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2011:14.
2. Kyrkomötet beslutar att med anledning av motion 2011:14 ge kyrkostyrelsen till känna vad utskottet har anfört.

I samband med behandlingen av motionen hade utskottet tillfälle att få en presentation av Svenska kyrkans intranät och Svenska kyrkans statistikdatabas. Även de studier som kyrkokansliets analysenhet har genomfört rörande det diakonala arbetet och arbetet för att finna statistiska nyckeltal belystes.

Utskottet berörde i sin diskussion många olika frågor som betydelsen av definitioner, nyttan av statistik, ökande administration, kommunikation med mera.

Motionärernas önskan är att man, genom statistiskt underlag, skapar bättre verktyg för församlingarnas externa information om det sociala arbetet som man menar är mycket uppskattat.

Utskottet håller med om att diakonalt arbete, och särskilt arbete med socialt utsatta personer, i undersökningar brukar vara det område som människor värderar högst bland Svenska kyrkans verksamheter.

I de senaste studierna som kyrkokansliets analysenhet genomfört om det diakonala arbetet har begreppet "socialt arbete" använts. Utskottet anser dock att detta är problematiskt då termerna diakonalt arbete och socialt arbete inte är synonymer. Termerna behöver tydligt definieras och användas med urskiljning. Vidare är det viktigt att både kvalitativa och kvantitativa undersökningar görs.

Mot bakgrund av att diakonalt arbete i många avseenden inte är möjligt att mäta menar utskottet att det är betydelsefullt att det synliggörs genom mätningar där det är möjligt. Sådana mätningar kan ge mer kunskap om det diakonala arbetets innehåll och omfattning, en kunskap som sedan också kan användas som underlag för att se utvecklingstendenser och för att göra jämförelser med andra enheter. Vidare får man material för intern och extern information. Det går inte att bortse från att redovisningar uppmärksammas och lyfter fram det arbete som berörs.

Det påbörjade arbetet som syftar till att finna relevanta nyckeltal för det diakonala arbetet är enligt utskottets mening en början av det som motionen efterlyser.

Utskottet föreslår att kyrkomötet ger kyrkostyrelsen till känna vad utskottet har anfört.

Uppsala den 30 september 2011

På Kyrkolivsutskottets vägnar

Carina Etander Rimborg, ordförande

Leena Björstedt, sekreterare

Beslutande: Carina Etander Rimborg, ordförande, Ann-Sofie Nelstrand, Erik Jonsson, Birgitta Lindén, Bengt A Gustavsson, Christina Meltin Westerlund, Helena Nordvall, Kristina Sandström, Hans G Erikson, Ann-Sofie Persson, Kerstin Bodell, Roland Johansson, Marianne Kronbäck, Britt Louise Agrell och Britta Broman.

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Mary Österström, Kerstin Sörngård Thulin, Christer Björk, Elisabeth Rydström, Kekke Paulsson, Kerstin Rossipal, Anna Ekström, Stig Domargård, Ann-Ida Fehn och Berth Löndahl.

Biskoparna Antje Jackelén och Sven-Bernhard Fast har deltagit i utskottets överläggningar.